

REVISIONSKONTORET

Bomhus Energi AB

Grundläggande granskning 2023

Grundläggande granskning 2023
Bomhus Energi AB

Anna Hammarsten, KPMG certifierad kommunal revisor
Andreas Halvarsson, revisionschef kvalitetssäkrare

Gävle kommun 2024-04-10

Dnr:23REK14

www.gavle.se

Innehållsförteckning

Yrkesrevisorernas sammanfattande ställningstagande	3
Grundläggande granskning av Bomhus Energi AB	4
Bakgrund	4
Metod	4
Revisionskriterier	4
Bedömningsskala	4
Allmänt om bolaget	5
Ledning och styrning	5
Bomhus Energi AB är ett för Gävle kommun delägt bolag och omfattas inte av de kommunfullmäktiges mål.	5
Ekonomistyrning	6
Intern kontroll och riskanalys	7

Yrkesrevisorernas sammanfattande ställningstagande

Utifrån den grundläggande granskning som utförts gör yrkesrevisorerna nedanstående bedömningar och rekommendationer.

Yrkesrevisorerna tar nedan ställning till om verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt sätt, om ekonomistyrningen är tillfredsställande samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Bedömningarna baseras på resultatet av revisionen inom de områden vi granskat.

Verksamhetens målstyrning

Yrkesrevisorerna har inte bedömt bolagets målstyrning då bolaget inte omfattas av Gävle kommunfullmäktiges beslutade mål. Vi kan dock konstatera utifrån granskning av protokoll 2023 att styrelsen följt verksamheten under året genom muntlig rapportering och månadsrapporter.

Ekonomistyrning

Yrkesrevisorerna bedömer bolagets ekonomistyrning som tillfredsställande. Vi bedömer att styrelsens ledning, styrning och uppföljning gällande ekonomi under 2023 varit tillräcklig och att ägardirektivet uppfylls.

Intern kontroll

Yrkesrevisorerna bedömer bolagets interna kontroll som tillräcklig. Bedömningen baseras på att bolagsstyrelsen under 2022 antagit en internkontrollplan för 2023 som följts upp under verksamhetsåret. Styrelsen har även genomfört en riskanalys under året vilket identifierade ytterligare två risker.

Då bolaget endast ägs till 50 % av Gävle kommun så omfattas det inte av kravet på framtagande av en internkontrollplan enligt kommunen reglemente. Vi ser positivt på styrelsens arbete under året och beslut om en internkontrollplan.

Grundläggande granskning av Bomhus Energi AB

Bakgrund

Den grundläggande granskningen syftar till att ge de förtroendevalda lekmannarevisorerna en tillräcklig grund för att uttala sig i rapporteringen till kommunfullmäktige. I denna rapport tar de yrkesrevisorer som är sakkunniga biträden ställning till de grundläggande frågorna om

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt,
- om den interna kontrollen som görs inom bolaget är tillräcklig.

Metod

Metoder som använts i granskningsarbetet har varit följande:

- Dokumentanalys
- Intervjuer/maillkontakter
- Löpande följa kallelser, handlingar och protokoll
- Dialogmöten och slutrevisioner där lekmannarevisorerna samt sakkunniga biträden deltar.

Räkenskaperna i bolagen granskas av auktoriserade revisorer. Lekmannarevisorerna och de sakkunniga biträdena har löpande kontakter med dem och har en lagstadgad skyldighet att samarbeta i granskningen av den interna kontrollen. Lekmannarevisorerna och de auktoriserade revisorerna har olika uppdrag enligt lagstiftning, vilket innebär att bedömningarna kan skilja sig åt.

Lekmannarevisorerna är ansvariga för att granska räkenskaperna i kommunen. Här granskas bolagen i form av den sammanställda redovisningen för kommunkoncernen, som ligger utanför de auktoriserade revisorernas ansvar. Det sker i en översiktlig granskning av delårsrapport 2 samt vid granskning av årsredovisningen, vilket resulterar i separata rapporter.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som utgör underlag för de analyser, slutsatser och bedömningar som görs av yrkesrevisorn. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av:

- Företagspolicy
- Bolagsordning
- Ägardirektiv

Bedömningsskala

Nedan anges den bedömningsskala som används för att tydliggöra granskningsresultatet i förhållande till angivna revisionskriterier. Begreppen (ändamålsenlig, tillfredsställande och tillräcklig) är hämtade ur kommunallagens 12:e kapitel där det anges vad lekmannarevisorerna ska ta ställning till.

Bedömningsbegrepp	Förklaring
Ändamålsenlig målstyrning Tillfredsställande ekonomistyrning Tillräcklig intern kontroll	Revisionskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser som behöver åtgärdas.

Inte helt ändamålsenlig målstyrning Inte helt tillfredsställande ekonomistyrning Inte helt tillräcklig intern kontroll	Revisionskriterierna är inte helt uppfyllda. Det finns brister som behöver åtgärdas.
Inte ändamålsenlig målstyrning Inte tillfredsställande ekonomistyrning Inte tillräcklig intern kontroll	Revisionskriterierna är inte uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas. <i>Bristerna kan aktualisera frågan om anmärkning eller avstyrkt ansvarsfrihet</i>

Allmänt om bolaget

Kort om bolagets ansvar

I denna rapport behandlas Bomhus Energi AB, benämnt även som bolaget. Bolaget bildades 2010 och är ett resultat av ett samgående mellan kommunalägda Gävle Energi AB och Billerud Skog & Industri AB.

Av bolagsordningen, daterad 2011-12-30, framgår att Bomhus Energi AB har till föremål för sin verksamhet att vid Bomhus i Gävle kommun bygga, äga och driva kraftvärmeverk, äga fast och lös egendom samt att utöva därmed förenlig verksamhet.

Lagstiftning

Aktiebolagslag (2005:551)

Kommunallag (2017:725)

Lag (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning

Ledning och styrning

Bomhus Energi AB är ett för Gävle kommun delägt bolag och omfattas inte av de kommunfullmäktiges mål.

Bolagsstyrningsdokumentet innehåller bolagsstyrelsens arbetsordning, instruktion för verkställande direktör samt instruktion för ekonomisk rapportering. Av styrdokumentet framgår bland annat att styrelsen minst ska ha fyra sammanträden under räkenskapsåret. Sammanträdena ska äga rum i januari, april, augusti/september och november. Protokollsgranskning visar att styrelsens sammanträden har varit i januari, februari, maj, september och december.

Yrkesrevisorernas iakttagelser

Bolaget omfattas inte av Gävle kommunfullmäktige fastställda mål. Vi noterar dock att bolagets styrelse vid två tillfällen inte haft sitt sammanträde i den kalendermånad som bolagsstyrningsdokumentet dikterar.

Ekonomistyrning

Resultaträkning	Utfall	Budget	Diff	
	JAN-DEC	JAN-DEC		JAN-DEC
	2023	2023		2022
				211
Intäkter el	130 688	260 551	-129 863	732
Intäkter elcertifikat	-41	57	-98	64
				143
Intäkt processånga Billerud	183 170	115 604	67 566	355
Intäkt fjärrvärme GKVAB	44 894	37 978	6 916	14 231
Intäkt processvärme Setra	39 586	36 276	3 310	35 638
Intäkter utsläppsrätter	11 680	5 900	5 780	12 382
Övriga intäkter	15 272	0	15 272	11 704
Summa intäkter	425 249	456 366	-31 117	429 107
				-196
Produktionskostnader	-168 927	-201 591	32 665	718
<i>-Bränslekostnader</i>	-148 866	-150 299	1 433	-148 587
<i>-Elkostnader</i>	-20 060	-51 292	31 232	-48 131
Bruttoresultat	256 322	254 775	1 547	232 389
<i>TB1 Bruttomarginal</i>	<i>60%</i>	<i>56%</i>		<i>54%</i>
				-74
Övriga kostnader varav	-76 419	-78 902	2 483	525
<i>-Underhållskostnader</i>	-35 378	-32 241	-3 137	-39 774
<i>-Driftkostnader</i>	-24 948	-28 004	3 056	-20 051
<i>-Fabriksomkostnader</i>	-8 943	-9 258	315	-7 265
<i>-Övriga fasta omkostnader</i>	-7 066	-9 399	2 334	-7 108
Personalkostnader	-5 451	-5 524	73	-5 430
				-82
Avskrivningar	-82 818	-80 578	-2 240	357
Rörelseresultat	91 633	89 771	1 862	70 077
<i>TB2 Rörelsemarginal</i>	<i>22%</i>	<i>20%</i>		<i>16%</i>
				-15
Räntenetto	-12 609	-12 427	-182	026
Resultat efter ränta	79 024	77 344	1 681	55 052
<i>TB3 Nettomarginal</i>	<i>19%</i>	<i>17%</i>		<i>13%</i>

Bolagsstyrelsen ska, enligt 8 kap. 4 § Aktiebolagslagen (2005:551), löpande bedöma bolagets koncernens ekonomiska situation och ska se till att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Enligt årsredovisningen 2023 redovisar bolaget ett positivt resultat för helåret. Bolagets rörelseresultat för helåret är 91 633 mkr, vilket är 1 862 mkr högre än budget.

Av styrelseprotokoll och månadsrapporter framgår även att styrelsen har följt den ekonomiska utvecklingen och fått återkommande rapporter under året.

Väsentliga ekonomiska händelser under året har varit:

- Intäkterna för verksamhetsåret är 31 117 mkr lägre än budgeterat. Anledningen är ett högt budgeterat elpris jämfört med utfallet.
- Produktionskostnaderna om 168 927 mkr var 32 665 mkr lägre än budgeterat.
- Vid beslut om årsredovisning föreslog bolagsstyrelsen att vinstmedlen från 2023 bland annat ska disponeras som en utdelning om 15 mkr. Föreslagna utdelningen bedömdes inte hindra bolaget från att fullgöra sina förpliktelser på kort och lång sikt samt inte heller att fullgöra erforderliga investeringar. Den föreslagna utdelningen beslutades att utbetalas under 2024.

Yrkesrevisorernas iakttagelser

Vi bedömer bolagets ekonomistyrning som tillfredsställande. Styrelsens ledning, styrning och uppföljning gällande ekonomi bedöms under 2023 ha varit tillräcklig och ägardirektivet bedöms som uppfyllt under perioden.

Intern kontroll och riskanalys

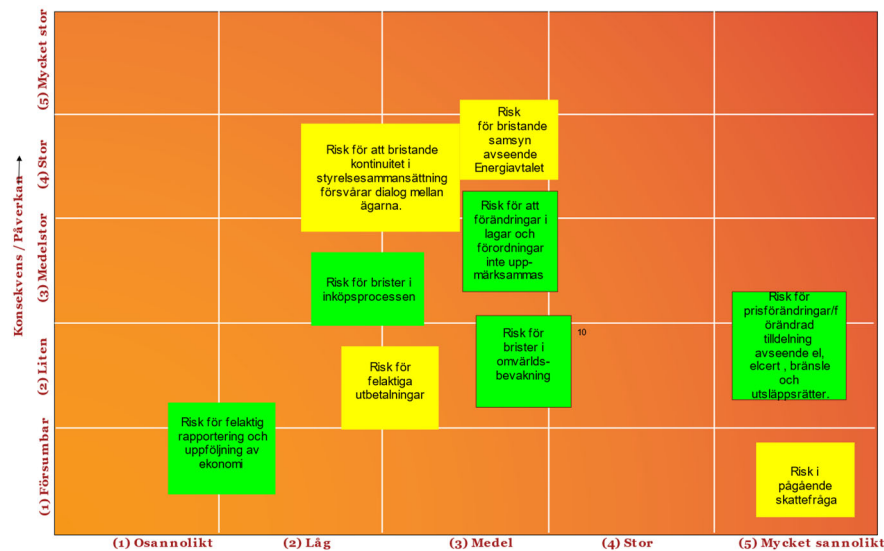
Bolagsstyrelsen ansvarar, enligt 8 kap. 4 § Aktiebolagslagen (2005:551), för att den interna kontrollen är tillräcklig. Styrelsen ansvarar även för bolagets organisation och förvaltningen av dess angelägenheter. Om vissa uppgifter delegeras till en eller flera av styrelsens ledamöter eller till andra, skall styrelsen handla med omsorg och fortlöpande kontrollera om delegationen kan upprätthållas. Styrelsen ska även, enligt 8 kap. 5 § Aktiebolagslagen (2005:551), skriftligt meddela instruktioner för när och hur uppgift som behöver styrelsens bedömning ska samlas in och rapporteras till styrelsen.

Bolagets riskhantering och riskanalys

Bomhus Energi ägs endast till 50% av Gävle kommun. Det finns därför inget krav på att bolaget måste upprätta en internkontrollplan i enlighet med Gävle kommuns reglemente för intern kontroll eller riktlinje för intern styrning och kontroll. Oberoende av detta lämnades rekommendationen till bolaget att upprätta en internkontrollplan i samband med den grundläggande granskningen 2021. Som ett underlag till internkontrollplan

2023 gjorde bolaget en riskanalys¹ i vilken nio riskområden bedömdes utifrån sannolikhet och konsekvens (se figur nedan).

Riskanalys – Styrning, Ekonomi & Inköp

Som figuren visar har samtliga riskområden bedömts som grön (tillräckligt bra) eller gul (synligt förbättringsområde).

Bolagets internkontrollplan

Vid sammanträdet 2022-12-13 antog bolagsstyrelsen internkontrollplanen för 2023. Planen innehåller samma nio riskområden som i riskanalysen fast med två ytterligare riskområden. Alla riskområden beskrivs kontrolleras under året.

I interkontrollplanen beskrivs för varje risk en nulägesbild, kontrollmoment, ansvarig för kontrollmomentet, samt hur ofta återrapportering av arbetet med kontrollen ska ske. En uppföljning samt revidering av internkontrollplanen skedde vid sammanträdet 2023-09-05. I uppföljningen av internkontrollplanen 2023 så klassificeras riskernas status enligt färguppföljningen grön, gul och orange.

Vid bolagsstyrelsens sammanträde 2023-12-15 antogs internkontrollplan för 2024. Den innehåller 13 risker (samma risker som i föregående års internkontrollplan samt två nya risker).

Yrkesrevisorernas iakttagelser

Då bolaget endast ägs till 50 % av Gävle kommun så omfattas det inte av kravet på framtagande av en internkontrollplan enligt kommunen reglemente eller riktlinje för intern kontroll. Däremot är aktiebolagslagen tydlig med att den interna kontrollen är styrelsens ansvar. Vi bedömer att den

¹ Riskanalysen har utgått ifrån COSO-modellens fem komponenter: a) kontrollmiljö, b) riskbedömning, c) kontrollaktivitet, d) information och kommunikation samt e) övervakning och uppföljning.

Vi bedömer att styrelsens arbete med den interna kontrollen varit i linje med aktiebolagslagen. Bedömningen vilar på att den riskanalys som har genomförts är omfattande och väl dokumenterad. Den har utgått utifrån COSO-modellen och utgör underlag för framtagna internkontrollplaner 2023 som styrelsen antagit. Styrelsen har sedan följt upp internkontrollplanerna. Vidare bedömer vi att styrelsen åtgärdat rekommendationen som lämnades i den grundläggande granskningen 2021.